

compagnie, under namn af de nya Fabierna; där han sjelf vill tjena som simpel soldat. Mellan linietrupparna och milicen råder föga godt förstånd, i anseende till afunden mellan Gugl, Pepo och Carascosa.

Frankrike. Kamrarnas öppnande d. 19 Dec. var högtidligare än vanligt. Hertiginnan af Angoulême var närvarande. — Pairenas Kammarer valde d. 20 sina embetsmän och ajournerade sig till d. 22, då den unga Hert. af Valmy tog inträde som Pair och Grefve Lanjuinais framlade en motion, som ytterligare skulle utvecklas. D. 20 sammanträdde äfven de deputerade, under presidium af sin äldsta ledamot, Anglés. Antalet var 260, kvaraf 100 satte sig till höger, 64 i högra och 46 i venstra centren. Bureauerne bildades genom lottning och följande dagen begyntes med granskning af de nya Deputerades Fullmagter, hvarmed fortfarande, under stöj och buller, följande dagen. De antiliberala Deputerade hålla täta sammankomster, men de liberales hos Lafitte och Ternaux synas vara instälde. — Denne senare har, som man vet, varit öfverlupen af Ministrarnes agenter, som försökt öppna underhandling med honom; men han har gjort en ända derpå genom den öppna förklaring, att han lika litet är ultra-royalist som ultra-liberal, och att, om icke den nuvarande vallagens återkallande lägges till grund för underhandlingarne, vore de alldeles öfverflödiga. Ministären måtte således vara i förlägenhet, då den icke kan umbära båda partierne och då högra och vänstra centren, jemte den ministeriella phalangen, icke äro tillräckliga, att försäkra om pluraliteten. Sedan underhandlingarna med de moderata liberala misslyckats, afgick den 10 November en Courier till Villèle, som genast rådslög med sina vänner och anhängare och den 23 ankom till Paris. Han begynte med att fordra tre Ministerposter, en för sig, en för Corbières och en för annan person af ännu märkvärdigare grundsatser. Detta afslogs och man beslöt, att hvarken öka eller förändra Ministären, men att, efter omständigheterna så fordrade, sjelf sätta sig i spetsen för Royalistiska partiet och till och med förekomma högra sidan i de mått och steg, den anser nyttiga för landet, alldenstund deras pluralitet består af förståndigt folk och man hoppas öfverrösta några och tretio öfverspända hufvuden. — Chateaubriand har åter visat sig i de ministeriella salongerna, för första gången sedan 1815, och freden emellan honom och Ministrarne är fullkomlig. Det talas mycket om en närmare förbindelse mellan Franska och Spanska regeringarne. Många

Franska statsmän tro nu, att tiden är ganska gynnaude, att förskaffa Frankrike den ställning, som det under Wienska congressen 1814 sträfvade att intaga, men hvarifrån det hindrades genom den olyckliga epoken 1815.

China. Den afledne Kejsaren anställde förlidne vår examen med sin fjortonårige yngsta son och blef ond, då han fann, att Prinsen icke kunde göra vers; hvarföre ock hans Lärare genast afstalles.

Amerika. Förenta Staternas President har öppnat Congressen med ett långt tal, innehållande en framställning af Statens belägenhet.

Det tyckes, som Boyer verkligen har för sig att underlägga sig äfven den nya republiken, f. d. Christophs rike.

Ryssland. Den nya forvagns-inrättningen emellan Petersburg och Moscau är verkställd och lofvar all önskelig framgång.

Anmälan.

Som flere af Södermalms Invånare yttrat sin önskan, att begagna de gymnastiska öfningarne, i fall en inrättning derstädes blefve föranstaltad; hälst det å Norrmalm belägne Central-Institut är för afläget för dem; så har jag beslutit att ofördröjeligen besörja en dylik inrättning; och komma öfningarne att gå under min ledning och mitt ansvar. Den som vill begagna dessa öfningar behagade anteckna sitt namn å den Lista, som finnes islagd på Deleens & Comp. Boklåda vid Stora Nygatan, och skola öfningarne börja den 15 uti innevarande månad, så framåt de antecknades antal blir så stort, att deras tillskott svarar emot den summa, som åtgår för att betäcka de första nödvändiga utgifterna för Inrättningen. Stället dertill skall framdeles i denna Tidning uppgifvas. Stockholm den 5 Januarii 1821.

LING.

På den nu begynda årgång af denna tidning, som utkommer alla Måndagar och Thorsdagar, kan prenumereras här i staden i Deléen et C:s bokhandel med 6 R:d b:co, och i landsorterna på alla Post-Contor.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 11 Januarii.

Sine ira, studio et metu.

NÄRINGSFRIHET.

(Forts. och slut fr. N:o 107).

För att häfva en sålunda tillkommen lag, fordras helt andra utvägar, än den, som Stockholms Borgare-societeter föreställt sig. Ett kontrakt imellan enskilda personer, fastställt af Konungamakten, kan hvarken af denna makt eller någondera kontrahenten ensam uphäfvas; det består, till dess begge kontrahenterne åsämjas om dess uphörande. Ej mindre kraft och giltighet måste ett kontrakt imellan Riks-stånd hafva, sedan det af Konungen blifvit blifvit bekräftadt. E. K. M. har då ej kunnat meddela det af oftanämnde corporationer sökte uphäfvande af 1810 års lag, hvars bestånd, så vidt den rörer näringsfriheten, aldraminst kan upoffras af de fäderneslandets representanter, som påyrkat den och köpt den med kännbara upoffringar.

Också har E. K. M. icke gifvit de sökande corporationerna något, följaktligen ej heller något gynnande svar. Men vederbörande embetsverk hafva tilltrött sig desto mera — och detta är det märkvärdiga i lagskipningens historia. De hafva tillåtit sig att lemna utan afseende en lag, som E. K. M. sjelf, äfven med bifall af Riks-ståndens pluralitet, så länge ett enda Stånds bifall felar, ej kan ändra. De handla,

såsom om 1810 års concessioner aldrig finnes, och följa utan åtskillnad de förut gällande skråförfattningar. Näringsfriheten finnes i Konungs och Ständers beslut; men Konungens och Statens Embetsmän hindra den att komma någon näringsidkare till godo. Detta samma Commerce-Collegium, som, uti underdånigt utlåtande öfver den Stockholmska ansökningen år 1812, i de mest bestämda ord förklarade, att genom 1810 års concessioner alla skråprivilegier i sjelfva verket voro afskaffade och fullkomlig näringsfrihet införd, fastställer nu öfver mig ett utslag, hvarigenom mig förmenas att betjena allmänheten med böckers inbindande, och handlar härutinnan tvifvelsutän i enlighet med hvad hittills alltjemnt i dylika frågor skett, liksom kunde detta Collegium på eget bevåg bibehålla skråförfattningarne, ehuru afskaffade af den lagstiftande makten.

Denna beskyllning synes svår. Men jag har icke sagt ett ord, för hvilket jag ej underkastar mig den strängaste ansvarighet. De från trycket år 1812 utgifna handlingarna i den omtalta ansökningsfrågan måste i hufvudskrifter finnas uti E. K. M:s Handels- och Finances-Expedition, och tjena till bestyrkande af hvad jag i denna fråga anfört. Jag är skyldig min Konung och mig sjelf sanningen; och jag har sagt den, visserligen med skonsamhet,

i stället för öfverdrift. Jag är stolt öfver mitt fädernesland och har i min ringa mån lidit något för dess tjenst, såsom min pligt fordrat och mina förmän i krigstjensten vitsordat. Men jag bäfvar att lefva i detta land, den stund der skulle stiftas lagar, som vore kraftlösa mot ett godtycke, hvilket vägrade att efterlefva dem.

Då jag nu tror mig lefva under en sådan lag, som tillåter mig att söka bärgning för mig, min hustru och mina tre barn genom utlöfning af det handtverk, jag förstår, utan att bero af en skrålådas godfinnande, som för mitt inträde skulle döma mig till ett mästerstyckes förfärdigande och öfriga omkostnader, till högre belopp än värdet af allt hvad jag äger; kan jag ej misströsta, att hos E. K. M. finna ett nådigt behjertande af min ställning, såsom klagande öfver Embetsmyndigheters beslut, hvarigenom begagnandet af en sådan lagens tillåtelse blifvit mig förvägradt; jag undan drager mig icke utgörandet af någon borgelig tunga och upgifver mig genast att taxeras till all den beskattning, som min handtering bör åläggas, så snart det beslut är uphäfvet, hvaröfver jag i underdånighet klagar.

Härom anhåller jag underdånigst, och utbeder mig derjemte den Nåden, att få med underdåniga påminnelser bemöta de förklaringar och utlåtanden, som öfver dessa underdåniga besvär blifva infortrade.

Med djupaste undersåtliga vördnad, nit och trohet framhärdar

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Eder Kongl. Maj:ts

underd. tropligaste
undersåte

CLAES ADAM LINK.

Bland bilagorne till denna skrift meddela vi en, som torde för mången innehålla något nytt.

"Uppgift på hvad som vanligtvis åtgår till ett Bokbindare-mästerstycke och omkostnaderna dervid."

"Ett exemplar af *Svecia antiqua et hodierna* eller det så kallade *Svecia-verket*. En quarto-bibel uti exemplar. En postilla. En grofstils Psalmbok tillika med Evang. bok uti exemplar kostar tillsammans, enligt närlagde räkningar, banco 56 R:d och 28 sk. Vid hvarje mästerstyckes förfärdigande kommer 2:ne mästare hvarje dag (hvilka kallas Skådemästare) för att beskåda de stycken, som är under arbete. Sedan de då tagit en *frukost*, går de sina färde och kommer icke åter förr än sent på aftonen, ungefär vid den tiden, då Styckmästaren tänker sluta att arbeta för dagen. Dagen derpå kommer 2:ne andra i samma ändamål, och taras på det viset om, tills stycket blir färdigt, hvartill vanligt åtgår *sex veckor*, så framt man skall göra det på ensam hand. Om man nu antar sex veckor och sex arbetsdagar i veckan, som gör trettiosex dagar. Räknar man nu frukosten och afton endast till $1\frac{1}{2}$ R:d banco om dagen, gör det 48 R:d banco. När nu stycket är så när, att det skall aftryckas med stämplor, skall det vara en större traktering (som kallas *Stempel-drunkel*) som man kan taga till 10 R:d banco. Sedan det då är alldeles färdigt, skall det vanliga *mäster-balaset* hållas, då stycket skall upvisas för embetet, och får man plikta 3, 4, 5 å 6 R:d banco till lådan, estersom stycket finnes vara mer och mindre godt." (Männe man pliktar mer, ju bättre det är, eller tvertom?) "utom den vanliga *afgiften till lådan*, som man minst kan taga med *äsknings-penningar* till 10 R:d banco. *Mästare-måltiden*, som vanligen accorderas efter antal af personer, som kommer, och betalas med $1\frac{1}{2}$ R:d banco utoom bålarne, och har Mästare

nu på sednare åren betalt för en måltid på källaren med 66 R:d 32 sk. b:co, på Djurgården med 65 R:d 16 sk. samma mynt, enligt med Bokbindare-mästares egen sägen, och hvilket Källaremästare kunna intyga. Om man nu räknar de materialer, som åtgå till nämnde stycke, neml. marekäng, halfskinn, äkta guld, papp m. m., endast till 13 R:d b:co, kostar ett bokbindare-mästerstycke in alles det aldraminsta 190 R:d 12 sk., utom *borgare-eden*, som går till 30 R:d b:co med diverse små utgifter, som ej så noga kan specificeras, summa 220 R:d 12 sk. b:co. Detta är det aldraminsta, man kan påräkna, för att blifva Bokbindare-skrå-mästare. Jag har nu ändå icke velat räkna en liten lagsamling, som en del varit ålagde att binda, och är man då gift och har som jag, 5:ne små barn, hustru och en 70 års gammal sjuklig Svärfar att försörja, blir det ändå mera tungt och omöjligt; ty på de 6 veckor, som man arbetar på stycket, kan man ej förtjena till en kaka bröd, och när så dyrt stycke blir färdigt, händer det, att man icke får någon köpare dertill på år och dag. Stockholm den 28 December 1820.

CLAES AD. LINK.
Hof-Bokbindare.

Riktigheten af denna upgift intygar och besannar undertecknad

JOH. Å. FRODELL.
f. d. Bokbindaremästare.

Kort öfversigt af det förlidna årets historia.

(Forts. fr. N:o 105.)

Portugal är den tredje staten, som under året revolutionerat sig. Det är märkvärdigt, att de stater, om hvilka man vid sistlidne års början trodde sig icke få något att säga, oförtöfvadt begynt fylla ny-

hetspappären, då deremot den, som då nästan ensam utgjorde ämnet för alla berättelser, alla betraktelser, numera nästan försvunnit ur tidningarna. Då Frankrike, sedan tretio år de politiska märkvärdigheternas skådeplats, fallit nästan i glömska, har ett Portugal, som vi trodde snart aldeles försvinna ur Europas annaler, begynt fästa en allmän upmärksamhet.

Vi hafve sett, att Neapel saknade, hvad Spanien ägde, till sin revolutions befästande, nemligen en redan gifven constitution. Men Portugal saknade icke blott en sådan, utan ock det hafvudsakligaste, som de båda ägde, nemligen monark inom sig. Detta är oberäkneligt viktigt. Då monarken blifvit öfvertygad om sitt folks behof och önsknings och gjort, hvad han alltid måste göra efter en sådan öfvertygelse, förenat sig med folket, så återstår för reformens fiender, vare sig inhemska eller utländska, icke en hundraedel af alla de prenter, som kunna finnas, i fall monarken, i alla afseenden skild ifrån sitt folk, icke hinnes af dess röst, utan kan omgifvas endast af dem, som hafva ett motsatt interesse. Det vore underligt, om denna röst kan, lika öfvertygande och oförfalskad, höras tvärtöfver Atlantiska hafvet, som monarken skulle kunnat förnimma den inom sitt, af ett entusiastiskt folk omringade, palats. Portugals revolutions-historia skulle nu kunna blifva den samma som Nederländernas. Redan det smala Messina-sundet var ju nära att bereda detta öde åt Sicilien. Sådana revolutioner blifva gärna olyckliga, eller verkliga revolutioner, i den bemärkelse man hittills tagit ordet. De lyckliga, lugna och snabba reformerna äro möjliga blott derigenom, att folket har sin monark till hands och kan sätta honom sjelf i spetsen derför. Omkring en på afstånd vistande monark kunna samlas så många personer, hvilkas oförstånd

eller egennyttja bemödar sig att i falsk dag framställa allt för honom.

Portugal synes icke hafva blifvit något föremål för Troppauska congressens öfverläggningar. Man måtte icke anse dess revolution farlig, då monarken icke är medderi, eller vill man öfverlemna dess hämmande åt honom, så snart han fattat sitt beslut, hvilket man afvaktar, och åt England, som har ett särskildt interesse vid Portugals bibehållande i dess gamla obetydlighets-tillstånd.

Portugals revolution är mera militärisk än de två andra, och detta måste så blifva. Statens fysiska styrka var den enda, som kunde utföra verket och måste bibehålla magten, då all annan magt var upplöst. Annorlunda var det i Spanien och Neapel, där militära magten agerade blott tills Konungen tagit sitt parti. Då detta skett, var staten åter fullständig; den, hos hvilken all verkställande magt concentrerar sig, hade icke uphört att upfylla sitt kall, fastän under ett annat system, och detta system var gifvet genom en gifven constitution. Militären blandade sig icke vidare i regeringsärenderna, såsom armée; dess medlemmar någon gång såsom medborgare. Arméén i Lissabon deremot fattar beslut; "soldaterna och folket hafva funnit nödigt," så lyda befälhafvarnes proclamationer och deras communicationer med regeringsjuntan. Också har constitution två gånger blifvit förändrad: först en besvuren, som skall upgöras af de tillkommande Cortes, sedan den Spanska, och denna slutligen förkastad, endast med bibehållande af det deri stadgade valsätt. Man måste förutsätta en alldeles utomordentlig endragt inom folk och militär, en ovanlig patriotism hos de sednare och deras anförare, och slutligen ett ännu ovanligare förtroende hos det förra, för att tänka sig ordning och lugn i en stat,

där ett gammalt system är förstördt, utan att något nytt i dess ställe är antaget, där monarken icke förklarar sitt beslut och denna omständighet lemnar en öppen bana för hvarje fiende till förändringen.

Den stora frågan är: hvad parti tager Konungen? Sanctionerar revolutionen och antager den constitution; Cortes komma att upgöra? Det synes föga troligt; och huru länge skulle Brasilien då nöja sig utan frihet? — Förkastar hvad som skett och befallningen förmår väl intet, utan att beledsagas af väpnade argumenter. Från Brasilien äro väl föga betydande utrustningar att påräkna. Skall våld användas, så torde England säkert derom anmodas. — och Englands interesse är det redan förut (sjelfva oppositions-bladen, som annars gifva sig ut för verldsborgare och frihetens försvarare öfver allt, hafva ju förklarar sig mot Portugisiska revolutionen). Portugal torde således komma att framvisa ett helt olika skådespel mot Spanien och Neapel. Hvad parti tager Portugal? Denna knut skall innevarande år lösa. Förenar sig med Spanien? Svårligen. Ehuru gerna Spanien skulle se föreningen, kan eller vill det dock icke för dess skull utsätta sig för ett krig med sin farliga granne i America, Brasilien, eller med den i Europa, England. Dessutom gör den hos dessa grannfolk inrotade antipati ett sådant steg motbjudande för Portugiserna, och endast den högsta nöd kan tvinga dem dertill. Skola de då, såsom det omtalas hafva varit i förslag, välja sig en Konung? (ty idéen om republik tyckes, såsom rätt är, aldrig hafva fallit dem in). Detta vore att isolera sig, lita endast på sina egna krafter och få alla till fiender, men ingen till vän. För Portugals, Europas och hela mennesklighetens interesse vore utan tvifvel önsk-

